

== „Novi Čas“ izhaja: ==

dokler bo mogoče in za časa vojske ob sredah in sobotah ob 3. urah popoldne.

Odgovorni urednik: Anton Šinigoj.
Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVI ČAS

== „Novi Čas“ stane: ==

8 vinarjev,

dokler je vojska v naši deželi.
Prodaja se v Knjigarni K. T. D.
in po trafikah.

Oglasi po dogovoru.

Upravništvo je v Gosposki ulici št. 6
drugo dverišče.

Lastnik: Konsorcij »Novega Časa« v Gorici.

Boji ob Soči: Pri Plaveh, ob Krnu in za Podgoro.

Meščani, pogum in us- trajno do konca!

Dogodki zadnjih dni so na mesto tako uplivali, da je mnogi zapuščajo, ki prej natančno niso. Odkar so bili Lahi po svojem velikanskem bombardiranju prejšnji petek, kakor poročajo naš generalni štab, v bližini našega mesta vrženi nazaj, pa pričenoj divjati. Sovražni strelji so prišli v ulice naše Gorice. In to je ljudi preplašilo, da so mnogi zgubili pogum, še nadalje ostati v mestu. Ampak po našem prepričanju pravega, zadostnega povoda k temu nimajo. Zato se obrača dne 26. junija načelnik mestne uprave conte Dandini na prebivalstvo s pozivom, naj še nadalje ostane mirno, naj še nadalje s svojim vedenjem kaže zaupanje v hrabrost naših čet in modro vodstvo naših armad. Poziv je tako lep, da ga v celoti na tem mestu pričebuemo:

SOMEŠČANI!

Že trideset dni se nahaja zahrbtni sovražnik pre durmi Gorice in skuša vdreti v naše mesto.

A brezuspešni so vsi njegovi napori, da bi predril železni obroč, katerega mu je naša izkušena in zmagovalna armada postavila nasproti. Polni zaupanja morete lahko gledati v bodočnost, sovražnik ne bo postavil nikdar svoje noge na tla našega mesta.

Vsled vojnih dogodkov se dogaja, da padajo v mesto sovražne krogle in ni izključeno, da se to ponovi.

Vabim Vas in pozivljam, da ohranite tudi v bodočnosti premišljeno in zaupanja polno zadržanje, kakor ste to doslej občudovanja vredno pokazali. Obdržite tudi v naprej doslej izkazani moški, neustrašni pogum, katerega se na pristojnem mestu v polni meri upošteva.

To le pa mene oprošča dolžnosti, da Vam najtopleje priporočam, da upošteвате vse one previdnostne odredbe, katere zahteva brezpogojno v sedanjem času varnost Vaše osebe. Brez mujnega vzroka naj nihče ne zapusti svoje hiše, v njih pa bodite najraje v onih prostorih, ki leže v operacijskemu polju nasprotni smeri.

Najdene nerazpočene izstrelke mora se pustiti nedotaknene tam, kjer se nahajajo, ker so nevarni za življenje ter se mora v vojašnici na glavnem trgu (vojašnica na Travniku) naznaniti prostor, kjer so se isti našli.

Pred vsem pa pazite na svoje otroke in prepovejte jim, da se brez potrebe ne potikajo po cestah.

Gorica, 26. junija 1915.

C. kr. vladni komisar:
Dandini m. p.

V naše posebno zadoščenje čitamo v pozivu, kako prijetno iznenadenje so imele vojaške oblasti ob pogledu na nastopanje in hladnokrvnost, ki so jih opazovale v našem ljudstvu. Tako je! To prihaja odtod, ker smo mi popolnoma prepričani, da Lah ne pride nobenkoli v Gorico. Kar povdarja grof Dandini, to je bila že prej naša zavet. Dobili pa smo jo, ko smo gledali in ko gledamo še vedno na navdušenje in hrabrost s katero odhajajo naše čete dan za dnem k sovražni fronti. Gorice ne bodo Lahi imeli nikdar! Če pa prihajajo sovražni strelji v mesto, šrapneli in granate, naj prihajajo! Čujte nas someščani, čujte nas žene in dekleta: Ako imamo izbirati, tedaj stokrat boje, da prihajajo v mesto samo italijanski šrapneli, kakor pa da bi prihajale italijanske vojaške bande v imenu tiste kulture, ki tepta poštenje in zvestobo!

Naša naloga je, da se posledic sovražnih strelcov branimo. Načelnik mestne uprave nam podaja zadevne nasvete. Izvršujemo jih previdno in hladno. V Gorici smo doma! Someščani! Kaj je hujšega v sedanjih časih, kakor begati brez doma med stisko in draginjo v tujini po sytu? Doma ostanimo in klubujmo do skrajnosti ob strani našega hrabrega vo-

jaštva sovražniku! Tako bomo ob strani istega hrabrega vojaštva mi prvi, ki bomo mogli uživati globoko in prekipevalno veselje, da je sovražnik vržen nazaj, naš dom pa in mi sami osvobojeni in prosti!

Sv. Oče in vojska.

Odkar je Italija napovedala Avstriji vojsko, se nahaja sv. Oče v silno mučnem položaju. Njemu kot glavarju katoliške cerkve pritiče, kakor je za vsakega razvidno, popolna prostost v občevanju z vladami različnih držav, s škofi in verniki ali člani katoliške cerkve sploh. Te prostosti pa sedaj ne vživa več. Italijanska vlada mu jo je svojevoljno tako omejila, na, sploh odvzela, da je položaj sv. Očeta zelo podoben onemu, v katerem se je nahajal Pij VII. za časa Napoleona I. Papež ne more več občevati s svojimi verniki. On ne more prosto in poljubno občevati z vladami onih držav, ki so z njim v diplomatski zvezi. Italijanska vlada mu je obljubila, da lahko s škofi v Italiji dopisuje brez cenzure a vendar je papežev državni tajnik prejel od patriarha v Benetkah pismo, čegar pečat je bil vlcmljen. Tudi je že prejelo vaticansko sodišče za zadeve, ki spadajo v zakrament sv. pokore in se torej tičejo največjih tajnosti vesti in srea, več zasebnih pisem, ki so bile odprta. Zastopstvo avstrijske vlade pri papežu je moralo Rim zapustiti, ker mu laška vlada ni dala prav nobenega jamstva, da bo moglo res neovirano občevati med sv. Stolico in avstrijsko vlado na Dunaju.

Vse te okolnosti postavljajo sv. Očeta, ki je po Kristusovi volji kot glavar katoliške cerkve popolnoma neodvisen od vsake svetne vlade tu na zemlji, v zelo mučen položaj najbolj krivičnega vsako prostost omejujočega jetništva. Vsega tega je kriva italijanska vlada.

Poleg tega je sv. Oče izročen strupenim sumničjem in napadom cerkvi sovražnega časopisja. Sv. Oče je seveda strogo nevtralen. Njega neizrečeno boli, da se narodi, ki pripadajo katoliški cerkvi, morijo drug drugega. Njihov duhovni oče je, pa mora gledati, kako se drug drugega ugonablja. Vsak takoj razume, kako ga mora to boleti. Vsak tudi razume, zakaj se je ravno on, edini on, toliko trudil, da bi se narodi med seboj pomirili, da bi se vojne grozote nebijimi umilile, da bi vsaj Italija ostala nevtralna. On je pač skupni oče vseh narodov, ki pripadajo katoliški Cerkev.

Sedaj mu pa očitajo, kakor da bi bil med seboj dogovorjeni, da ni nevtralen. Svobodomiselnost in scijalističnost časopisje v Avstriji in Nemčiji ga skuša sumničje, da drži z Angleži in Belgijci; v Italiji, na Francoskem in drugod ga pa opisujejo kot prijatelja in pristaša Avstrije in Nemčije. Na take nizke in grde napade sv. Oče ne more odgovarjati; gotovo ga pa vse to boli, ko je vendar že dostikrat javno sam povedal, kaj je v sedanjih bratovni in vojski njegova iskrena želja, kako njegovo stališče.

Lepo je pred osmimi dnevi, sredo 23. t. m., pri slovesni zahvalni službi božji povodom zmage pri Lvovu sam dunajski kardinal knez nadškof dr. Piffl v cerkvi sv. Stefana v tem oziru govoril: »Katoliški možje! Kot škof protestiram slovesno proti onemu sistematičnemu napadanju, ki zlobno dvomi nad nevtralnostjo sv. Očeta. Samo ljudje, ki jim v glavi manjka ali ki niso dobre volje, bodo na taka sumničjenja nasadali; katoličani z lastno pametjo jih bodo s pomilovanjem na njih razširjevalje same zopet zavračali!»

Ko vidimo, v kako težavnih razmerah se sv. Oče nahaja, je naša toliko lepša in večja dolžnost, da mu popolnoma zaupamo. Častimo ga s prepričanjem, da hoče vsem, tudi nam, najbolje. Naša ljubezen in naša molitev veljaj tudi njemu, ki ga vidimo v sedanjih težkih razmerah tako

samega sredi razburkanih valov ne samo svetovne vojske ampak tudi velikega sovražstva, ki dviga svojo glavo in svojo pest vedno bolj ravno proti njemu....

Svetovna vojska.

Vojska z Italijo.

Vsled splošnih neuspehov na bojišču proti Avstriji preveva celo Italijo malodušen duh. Vsi časniki po celi Italiji skušajo pomirjevalno uplivati na ljudstvo ter izgovarjajo svojo vrhovno vojaško vodstvo enkrat v vremenom, drugič pa s tem, da so naše postojanke preveč utrjene. Sedaj jim je pa prišel posebno v želodec naš Tolmin, o katerem piše laški list »Secolo«, da je pravcati Pzemisl! Ta še le en mesec dolga vojska ima pa v gospodarskem oziru veliko hujše posledice, kot jo je imela pred enim letom v istem času svetovna vojska na naše gospodarsko življenje. V Italiji so že itak finančne razmere zelo slabe, tozadevno se celo ruski državljani izražajo zelo slabo o laški moči, ko pravijo, da to vojsko zna lahko odločiti tudi laška nepriljubljenost v denarnem oziru. Bogatini so vsled strahu, da jim vlada nekako ukrade denar pod naslovom vojnega posojila, spravili svoja bogastva večinoma v Švico. Kmetijskim pridelkom so pa cenne grozno padle. Kvintal pšenice je stal pred vojsko 45 lir, sedaj pa 35 lir. In če pomislimo, da se še ta denar večinoma steka v žepu veleposestnikov, si lahko mislimo posledice na manjših kmete, ki pa so že itak po večini v najemniškem oziru svojih gospodarjev. Revščina je bila v Italiji že prej doma, in ko so je vsled vojske onih desetisoč laških delavcev razkropljenih po vsem svetu vrnilo brez sredstev domov, je revščina še večja, in ta revščina bo lahko imela grozne posledice.

Naj slede še uradna poročila o brezuspešnih bojih Italije z Avstrijo.

Dunaj 27. Ob Sočinem prekopu pri Trzicu je bil včeraj juž. od Zagrada odbit sovražni napad. Na drugem delu Soče, kakor na drugih frontah so bili samo topovski ognji.

Dunaj 28. junija. Na italijanskem bojišču je sovražnik miren; vršijo se samo topovski boji. Naše morskot letalo je obstreljevalo včeraj sovražni opazovalni zrakoplov ter ga prisililo, da se je spustil na zemljo. Danes je obmetavalo isto topovski park Italijanov pri Škocjanu v Furlaniji z bombami ter prizadajalo ogromna razdejanja, ob enem je v Sdobbi poškovalo neki parnik, ki se je z zadnjim delom potopil.

29. junija. Na italijanskem bojišču se tndi včeraj ni zgodilo nič posebnega. Sovražnik je zelo tratil municijo pri obstreljevanju mostnega čela pri Gorici.

Avstrijsko-ruska vojska.

Posledice ruskega poraza v Galiciji uplivaajo zelo neugodno na notranji položaj ruske države, kjer so bili zadnji nemiri v gotovi zvezi z porazom ruske armade. Pa tudi v ministerstvu ruskem ne vlada več ono soglasje, kot v začetku vojske. Notranji minister Maklakow je moral odstopiti, ravnotako govore tudi najnovejša vesti o vojnem ministru Suhomlinov-u; oba sta bila huda pristaša vojne proti Avstriji in Nemčiji. Da celo zunanemu ministru Sazanovu je stolček zelo omajan in pričakovati je, da bo moral tudi on odstopiti. Med tem pa zasledovanje ruske armade v Galiciji prav dobro napreduje. Sicer se Rusi branijo z obupom, a naše čete jih vržejo vedno nazaj. Zasedle so že v srednji Galiciji mesto Halicz ter mesto Strumilowa. Severno od Rawaruskje so naše čete že prekoračile rusko mejo in zavzele mesto Tomaszow. Seveda je bilo pri tem zasledovanju ujetih veliko Rusov. Samo druga armada, ki je zavzela prejšnji teden Lvov, je zajela od dne 21. do 25. t. m. 14.100 mož, 71 častnikov in uplenila

26 strojnih pušk. Zavezniška armada pod generalom Lissingen se bije ob Dnjestrju in je zajela do dne 26. t. m. 3500 ujetnikov.

Na nemško-ruskem bojišču se vrše boji v okolici Oglenda in Praszysz, kjer Nemci odbijajo ruske napade. Dne 26. t. m. je bilo tukaj ujetih 600 Rusov in zaplenjene 4 strojne puške.

Na francosko-nemškem bojišču so Nemci odbili dne 28. t. m. dva huda ponočna napada Francozov ob cesti Souchez-Noulette. V argonski gozdovini so zgubili Francozi več pozicij, za katere se sedaj bijejo hudi a za Francoze brezuspešni boji. V Vogesih so Nemci zajeli pri Metzeralu neko višino in ujeli pri tem 50 Francozov in eno strojno puško. Sicer se pa na tej fronti vrše še vedno boji podrejenga pomena.

Na turškem bojišču se ni zgodilo ta čas ničesar bistvenega. Večinoma se vrše boji pri Seddil Bahr-u, ki se pa vedno končajo neugodno za Angleže in Francoze. Na kavkaškem bojišču so Turki prizadajali Rusom zelo težke zgbue in jih vrgli nazaj.

Srbi in Črnogorci prodirajo še vedno v Albanijo. Črnogorci so zasedli Sv. Ivan v Medui.

Iz bojev na Krnu.

Vojni dopisnik »Reichspost« (18./6. 1915), poroča po besedah očividca-bojevnika sledeče o bojih na našem Krnu:

Kolikor vsem, so poskušali Italijani končec maja s precejšno močjo vdreti do Kobarida ob Soči. Naši obmejni opazovalni oddelki so se -- kakor jim je bilo naročeno -- po malih praskah umaknili. Sovražnik je prekoračil mejo -- patrolje so prišle do blizu Bohinjskega jezera.

Raz višin Krna so bili Italijani vrženi 1. jun. nazaj, nakar so se odigrali na Mrzlem vrhu boji, ki so prav tako končali z umikanjem sovražnika.

V lažje umevanje sledeče: Boji so se vršili na levem bregu Soče, na južni strani 2245 m visokega, piramid podobnega Krna. -- Če gledaš z vrha gore na južno stran, vidiš pred seboj na desno odra-stek, ki se pri vasi Libušnje zavije še bolj na desno in polagoma konča ob kobariškem mostu pri Soči. V tem odrastku se dviga ravno pod Krnom 1602 m visoki Kozljak, s kojim izgine na to stran značaj visokih gora. -- Na levo pa vidiš ostre in strme grebene, ki se obrnejo proti jugu in znižajo v obliki srednjega gorovja. Tu imamo med Volárjo in Tolminsko, Slemce -- na juž. strani tega ob Soči kup Mrzli vrh 1361 m visok. Na južni Krnu nasprotni strani se dviga Matarjujevo pogorje vspreddno s Sočo, ki teče po dolini, katero tvoriata Krnov in Matarjujevo pogorje. Med tem gorovjem na desno in levo z vrha Krna je razvita od Soče proti vrhu se dvigajoča planota. Gori je na južni strani precej složna, tako da konj prav lahko dospe na vrh. Izmed tamkaj se nahajajočih vasic je vas Krn najvišja ter se nahaja v višini 890--1008 m.

Za dan 3. jun. je bil odrejen napad. Mi smo ta dan ležali za višino pri sv. Luciji. Topovi se gromeli blizu nas in na Mrzlem vrhu. Sovražnik je pošiljal svoje vroče pozdrave tudi proti nam, a čutili jih nismo. Po dežju se je svet zopet ogrel, le noči so bile mrzle. Zvečer smo se dvignili, da izmenjamo nekaj bataljonov na Mrzlem vrhu. Bili so v ognju že več dni in tako počitka potrebnji. Sli smo po slabem kamenitem kolovozu navzgor. Da smo se mogli ogibati, so poskrbeli pijonirji. Okrog polnoči smo došli na določeno mesto. Mati narava sama je napravila ta kritja-vsporedne čeri preko drugače zelene hriba. Prošli dan je bilo nekaj žrtev. Mrtve smo sprejeli mi v zaščito, ranjence pa -- kar jih še ni bilo odrešenih -- so spravili odhajajoči tovariši domov. Poprej ko so odšli, so nas še podučili.

Tam spodaj za onim padajočim bregom kakih 300 m pod nami so Italijani -- varuje jih gozd. Na Kolovratu (nam

